

Chambre des Représentants

SESSION 1975-1976

18 MARS 1976.

PROJET DE LOI

portant approbation de l'Accord sur le sauvetage des astronautes, le retour des astronautes et la restitution des objets lancés dans l'espace extra-atmosphérique, fait à Londres, Moscou et Washington le 22 avril 1968.

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

La Déclaration des principes juridiques régissant les activités des Etats en matière d'exploration et d'utilisation de l'espace extra-atmosphérique, adoptée le 13 décembre 1963 par l'Assemblée générale des Nations Unies aux termes de sa résolution 1962 (XVIII), portait déjà que :

« Les Etats considèrent les astronautes comme les envoyés de l'humanité dans l'espace extra-atmosphérique et leur prêteront toute l'assistance possible en cas d'accident, de détresse ou d'atterrissage forcé sur le territoire d'un Etat étranger ou en haute mer. Les astronautes qui font un tel atterrissage doivent être assurés d'un retour prompt et à bon port dans l'Etat d'immatriculation de leur véhicule spatial. »

La déclaration stipulait également que :

« Il n'est pas porté atteinte à la propriété d'objets lancés dans l'espace extra-atmosphérique, et de leurs éléments constitutifs, du fait de leur passage dans l'espace extra-atmosphérique ou de leur retour à la Terre. De tels objets ou éléments constitutifs trouvés au-delà des limites de l'Etat d'immatriculation devront être restitués à cet Etat, qui devra fournir l'identification voulue, sur demande, préalable-ment à la restitution. »

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1975-1976

18 MAART 1976

WETSONTWERP

houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake de redding van ruimtevaarders, de terugkeer van ruimtevaarders en de teruggave van in de kosmische ruimte gebrachte voorwerpen, opge- maakt te Londen, Moskou en Washington op 22 april 1968.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De Verklaring van de rechtsbeginselen waaraan de activiteiten van Staten zijn onderworpen bij het onderzoek en gebruik van de kosmische ruimte, op 13 december 1963 door de Algemene Vergadering der Verenigde Naties aangenomen krachtens haar resolutie 1962 (XVIII), stelde reeds het volgende :

« De Staten beschouwen ruimtevaarders als afgezanten van de mensheid in de kosmische ruimte en verlenen hun alle mogelijke hulp bij een ongeval, bij moeilijkheden of bij een noodlanding op het grondgebied van een vreemde Staat of op de volle zee. Bij zulk een noodlanding worden de ruimtevaarders onverwijld en veilig teruggezonden naar de Staat waar hun ruimtevaartuig is geregistreerd ».

Bovendien behelst de verklaring de volgende bepaling :

« Het gelanceerd worden in de kosmische ruimte of het terugkeren naar de aarde van in de kosmische ruimte gebrachte voorwerpen of samenstellende delen daarvan laat het eigendomsrecht daarop onverlet. Zodanige voorwerpen of samenstellende delen daarvan worden, indien zij worden aangetroffen buiten de grenzen van de Staat van registratie, teruggegeven aan die Staat die desgevraagd vóór hun teruggave de gewenste gegevens ter identificatie verschaft ».

Dans ses articles V et VIII, le Traité du 27 janvier 1967 sur les principes régissant les activités des Etats en matière d'exploration et d'utilisation de l'espace extra-atmosphérique, y compris la lune et les autres corps célestes, traité approuvé par la loi du 4 décembre 1972 et ratifié par la Belgique le 30 mars 1973, reprend des dispositions similaires.

Aux termes mêmes de la résolution 2222 (XXI) du 19 décembre 1966 adoptant ce Traité, l'Assemblée générale des Nations Unies pria le Comité de l'Espace de poursuivre ses travaux concernant l'élaboration d'un accord sur l'assistance aux astronautes et aux véhicules spatiaux, le retour des astronautes et la restitution des véhicules spatiaux.

Le Comité de l'Espace, dont la Belgique est membre, a mis au point le présent Accord qui constitue un complément aux articles précités du Traité de 1967, et l'Assemblée générale des Nations Unies l'a adopté par sa résolution 2345 (XII) du 19 décembre 1967.

Il convient de souligner que cet Accord contient en ordre principal des obligations assumées par les Etats parties en faveur des Etats engagés dans la technologie spatiale et plus particulièrement celle des vols habités. Ceci justifie qu'avec nombre de pays, la Belgique n'a cessé d'insister pour que le Traité de 1967 soit également complété par un instrument juridique sur la responsabilité pour les dommages causés par des engins spatiaux, et elle a lié la ratification du présent Accord à la conclusion préalable d'une telle convention. C'est maintenant chose faite, et la Convention sur la responsabilité internationale pour les dommages causés par des objets spatiaux, faite à Londres, Moscou et Washington le 29 mars 1972, est également soumise à votre approbation.

Le présent Accord comporte un préambule et dix articles. Selon le préambule il s'agit de développer et de concrétiser les obligations découlant du Traité de 1967.

Les quatre premiers articles concernent l'assistance aux astronautes et constituent une application en matière spatiale de règles humanitaires apparentées à celles que connaît le droit international en matière maritime et aérienne.

L'article premier a trait au devoir pour chaque Partie contractante d'informer l'autorité de lancement et le Secrétaire général des Nations Unies de tout accident survenu à l'équipage d'un engin spatial et dont elle a connaissance.

Bien que ce devoir peut être considéré comme impliqué dans l'obligation d'assistance visée à l'article V du traité de 1967, il devient un devoir antérieur ou concomitant à celle-ci. Un accent tout particulier est mis en effet sur le caractère immédiat de l'information.

L'article 2 concerne l'obligation de sauvetage des astronautes par l'Etat partie sur le territoire duquel a lieu l'atterrissage forcé. En tant qu'élément nouveau par rapport au traité de 1967, il prévoit la collaboration de l'autorité de lancement dans les opérations de sauvetage entreprises par l'Etat du lieu d'atterrissage, qui conserve néanmoins la direction de ces opérations.

De artikelen V en VIII van het Verdrag van 27 januari 1967 inzake de beginselen waaraan de autoriteiten van Staten zijn onderworpen bij het onderzoek en gebruik van de kosmische ruimte, met inbegrip van de maan en andere hemellichamen, goedgekeurd door de wet van 4 december 1972 en door België op 30 maart 1973 bekrachtigd, bevatten soortgelijke bepalingen.

Luidens resolutie 2222 (XXI) van 19 december 1966 waarbij dit Verdrag werd aangenomen, heeft de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties het Comité voor de kosmische ruimte gevraagd haar werkzaamheden met betrekking tot het uitwerken van een overeenkomst inzake hulp aan ruimtevaarders en ruimtevaartuigen, de terugkeer van ruimtevaarders en de teruggave van ruimtevaartuigen voort te zetten.

Het Comité voor de kosmische ruimte, waarvan België lid is, is klaar gekomen met de onderhavige Overeenkomst die bedoeld is als een aanvulling van de voormelde artikelen van het Verdrag van 1967. De Algemene Vergadering der Verenigde Naties heeft ze bij resolutie 2345 (XII) van 19 december 1967 aangenomen.

Het betaamt erop te wijzen dat deze Overeenkomst in de eerste plaats verplichtingen inhoudt aangaan door Staten die partij zijn ten voordele van Staten die actief zijn op het terrein van de ruimtetehnologie en inzonderheid op dat van de technologie der bemande vluchten. Om die reden heeft België samen met vele andere landen er onverpoosd op aangedrongen dat het Verdrag van 1967 eveneens zou worden aangevuld met een rechtscheppende tekst inzake aansprakelijkheid voor door ruimtevoorwerpen veroorzaakte schade, en heeft het de bekrachtiging van de onderhavige Overeenkomst aan de voorafgaande totstandkoming van zulk een overeenkomst gekoppeld. Dat is intussen geschied en zo wordt het Verdrag inzake de internationale aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door ruimtevoorwerpen, gedaan te Londen, Moskou en Washington op 29 maart 1972, U eveneens ter goedkeuring voorgelegd.

De onderhavige Overeenkomst omvat een preambule en tien artikelen. Volgens de preambule komt het erop aan de verplichtingen van het Verdrag van 1967 uit te breiden en daaraan een nadere concrete formulering te geven.

De eerste vier artikelen handelen over de hulp aan ruimtevaarders en trekken de toepassing van humanitaire regelen zoals het internationale zee- en luchtrecht die al kennen, tot het terrein van de ruimtevaart door.

Krachtens het eerste artikel heeft iedere Overeenkomstsluitende Partij de plicht de autoriteit die voor de lancering verantwoordelijk is en de Secretaris-Generaal der Verenigde Naties in kennis te stellen van een ongeval dat de opvarenden van een ruimteschip is overkomen en waarvan zij op de hoogte is.

Al kan deze plicht worden gezien als al vervat zijnde in de in artikel V van het Verdrag van 1967 neergelegde verplichting tot hulpverlening, thans wordt het een verplichting, die voorafgaat of met deze samenvalt. Bijzondere nadruk wordt immers gelegd op het feit dat de informatie onmiddellijk dient te worden verstrekt.

Artikel 2 betreft de verplichting die de Overeenkomstsluitende Partij op wier grondgebied een noodlanding plaats heeft gehad, heeft maatregelen te nemen om de ruimtevaarders te redden. In vergelijking met het Verdrag van 1967 is hierin nieuw dat de autoriteit die voor de lancering verantwoordelijk is bij de reddingsacties van de Staat waar de landing heeft plaatsgehad, kan worden betrokken. Zodanige acties blijven echter aan de leiding van de laatstgenoemde Staat onderworpen.

L'article 3 a trait au devoir pour un Etat qui est en mesure de le faire et si c'est nécessaire, de concourir aux opérations de sauvetage en cas d'amerrissage en haute mer, tel que prévu au traité de 1967, mais aussi d'atterrissage en un lieu ne relevant d'aucune juridiction nationale.

Quant à l'article 4 qui concerne la remise rapide des astronautes à l'autorité de lancement il n'ajoute rien de substantiel à la disposition similaire de l'article V du traité de 1967. Il précise cependant comme les articles 1 et 2 que l'atterrissage ou l'amerrissage peut être non seulement forcé, mais involontaire, ce qui devrait couvrir l'erreur de pilotage, et à la haute mer, il ajoute comme les articles 1 et 3, tout autre lieu ne relevant pas de la juridiction d'un Etat. L'obligation de remise n'est assortie d'aucunes réserves ou conditions; il y est toutefois satisfait lorsque la remise s'effectue aux représentants de l'autorité de lancement, tandis que le traité de 1967 mentionnait le retour à l'Etat d'immatriculation.

L'article 5 complète l'article VIII du traité de 1967 en ce qui concerne la restitution des objets spatiaux ou de leurs éléments constitutifs. Relevant de considérations plus matérielles, bien qu'axées sur la coopération et la courtoisie internationales, il présente un caractère moins dirimant que les articles relatifs au sauvetage des astronautes. Aucun caractère d'urgence n'est attaché à l'information de l'autorité de lancement et du Secrétaire général des Nations Unies, et aucune annonce publique n'est prévue. La récupération de l'objet, uniquement à la demande et le cas échéant avec le concours de l'autorité de lancement, n'est requise que dans la mesure jugée possible par l'Etat sur le territoire duquel l'objet est découvert.

Par ailleurs, si l'objet découvert ou récupéré est dangereux ou délétère, l'Etat sur le territoire duquel il se trouve a le droit d'obtenir de l'autorité de lancement qu'il prenne des mesures efficaces pour le neutraliser. Enfin, les dépenses afférentes à la récupération et à la restitution de l'objet sont mises à la charge de l'autorité de lancement.

L'article 6 définit l'autorité de lancement comme étant l'Etat responsable du lancement. Cette autorité peut aussi être une organisation intergouvernementale. Alors que l'article XIII du traité de 1967 permettait à un Etat de s'adresser soit à l'organisation internationale concernée, soit à un ou plusieurs états membres de celle-ci, le présent article ne mentionne plus que l'organisation internationale, renforçant ainsi sa position de sujet de droit. Il importe à ce propos de rappeler que la Belgique exerce des activités spatiales par le truchement des organisations spatiales européennes.

Quant aux articles 7, 8, 9 et 10 ils règlent les questions de signature de l'Accord, de sa ratification, de sa mise en vigueur, de sa dénonciation ainsi que des amendements à l'Accord.

Ouvert le 22 avril 1968 à la signature de tous les Etats, l'Accord a été signé à cette date par les Ambassadeurs de Belgique dans les capitales des trois Etats dépositaires: Londres, Moscou et Washington.

Krachtens artikel 3 verleent de Staat die daartoe bij machte is, zo nodig, hulp bij de reddingsacties in geval van een landing in volle zee, een plicht waarin ook het Verdrag van 1967 voorziet, maar ook in geval van een landing op een plaats waar geen enkele Staat rechtsbevoegdheid heeft.

Artikel 4 voorziet in een onverwijld terugzending van de ruimtevaarders naar de autoriteit die voor de lancering verantwoordelijk is en voegt dan ook niets wezenlijks toe aan de gelijksoortige bepaling van artikel V van het Verdrag van 1967. Evenals de artikelen 1 en 2 verduidelijkt het echter dat met de landing, te land of op zee, niet alleen een noodlanding maar daarnaast ook een onvrijwillige landing kan worden bedoeld, waardoor een eventuele besturingsfout binnen het toepassingsveld van het artikel valt. Evenzeer als de artikelen 1 en 3 laat het op de termen « in volle zee » de toevoeging « op een andere plaats die niet onder de rechtsbevoegdheid van enige Staat valt » volgen. De verplichting tot teruggave gaat niet gepaard met voorbehoud of voorwaarde; aan die verplichting is evenwel voldaan wanneer de teruggave gebeurt aan Vertegenwoordigers van de autoriteit die verantwoordelijk is voor de lancering, daar waar in het Verdrag van 1967 van teruggave aan de Staat van registratie sprake was.

Artikel 5, dat betrekking heeft op de teruggave van in de kosmische ruimte gebrachte voorwerpen of samenstellende delen daarvan, is een aanvulling van artikel VIII van het Verdrag van 1967. Het artikel is ingegeven door eerder materiële overwegingen, alhoewel deze ook op internationale samenwerking en hoffelijkheid zijn gericht, en is daardoor minder absoluut gesteld dan de artikelen die op de redding van ruimtevaarders betrekking hebben. Van het in kennis stellen van de autoriteit die verantwoordelijk is voor de lancering en van de Secretaris-Generaal der Verenigde Naties wordt geen spoedeisende zaak gemaakt en van openbaarmaking is geen sprake. Opsporing van het voorwerp, alleen wanneer daarom wordt verzocht en zo nodig met de hulp van de autoriteit die voor de lancering verantwoordelijk is, is slechts vereist voor zover de Staat op het grondgebied waarvan het voorwerp wordt aangetroffen het opsporen daarvan uitvoerbaar acht.

Overigens, indien het aangetroffen of opgespoorde voorwerp gevaarlijk of schadelijk is, heeft de Staat, op het grondgebied waarvan het zich bevindt, het recht van de autoriteit die verantwoordelijk is voor de lancering te eisen dat deze doeltreffende maatregelen neemt om alle gevaar weg te nemen. Kosten gemaakt in verband met het opsporen en terugvinden van het voorwerp zijn voor rekening van de autoriteit die voor de lancering verantwoordelijk is.

Artikel 6 stelt dat met de autoriteit die verantwoordelijk is voor de lancering bedoeld wordt de Staat die voor zodanige lancering verantwoordelijk is. De bedoelde autoriteit kan ook een intergouvernementele organisatie zijn. Op grond van artikel XIII van het Verdrag van 1967 had een Staat de mogelijkheid zich te wenden hetzij tot de betrokken internationale organisatie, hetzij tot een of meer lidstaten daarvan. In het onderhavige artikel daarentegen is alleen nog sprake van de internationale organisatie, wat meteen haar hoedanigheid van rechtssubject versterkt. In dit verband weze eraan herinnerd dat België via de Europese ruimtevaartorganisaties eveneens activiteiten op het gebied van de ruimte uitoefent.

De artikelen 7, 8, 9 en 10 regelen aangelegenheden als ondertekening, bekrachtiging, inwerkingtreding, opzegging en wijziging van de Overeenkomst.

De Overeenkomst, die op 22 april 1968 voor ondertekening is opengesteld, is op die datum door de Ambassadeurs van België in Londen, Moskou en Washington, zijnde de hoofdsteden van de drie depotstaten, ondertekend.

Conformément à son article 7, il est entré en vigueur le 3 décembre 1968.

Il entrera en vigueur à l'égard de la Belgique le jour du dépôt de notre instrument de ratification.

*Le Ministre des Affaires étrangères
et de la Coopération au Développement,*

R. VAN ELSLANDE.

Le Ministre de la Justice,

H. VANDERPOORTEN.

Le Ministre des Communications,

J. CHABERT.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre des Affaires étrangères et de la Coopération au développement, le 10 février 1976, d'une demande d'avis sur un projet de loi « portant approbation de l'accord sur le sauvetage des astronautes, le retour des astronautes et la restitution des objets lancés dans l'espace extra-atmosphérique, fait à Londres, Moscou et Washington le 22 avril 1968 », a donné le 23 février 1976 l'avis suivant :

Le projet n'appelle pas d'observation.

La chambre était composée de :

Messieurs : J. Masquelin, président,

H. Rousseau et Ch. Huberlant, conseillers d'Etat;

P. De Visscher et C. Deschamps, assesseurs de la section de législation;

Madame : J. Truyens, greffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. J. Masquelin.

Le rapport a été présenté par M. E. Falmagne, auditeur.

Le Greffier,

J. TRUYENS.

Le Président,

J. MASQUELIN.

PROJET DE LOI

BAUDOUIN,

Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre des Affaires étrangères et de la Coopération au Développement, de Notre Ministre de la Justice et de Notre Ministre des Communications,

Overeenkomstig artikel 7 is de Overeenkomst op 3 december 1968 in werking getreden.

Ten aanzien van België treedt de Overeenkomst in werking op de dag waarop onze akte van bekrachtiging wordt neergelegd.

*De Minister van Buitenlandse Zaken
en van Ontwikkelingssamenwerking,*

R. VAN ELSLANDE.

De Minister van Justitie,

H. VANDERPOORTEN.

De Minister van Verkeerswezen,

J. CHABERT.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 10^e februari 1976 door de Minister van Buitenlandse Zaken en van Ontwikkelingssamenwerking verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet « houdende goedkeuring van de overeenkomst inzake de redding van ruimtevaarders, de terugkeer van ruimtevaarders en de teruggave van in de kosmische ruimte gebrachte voorwerpen, opgemaakt te Londen, Moskou en Washington op 22 april 1968 », heeft de 23^e februari 1976 het volgend advies gegeven :

Bij het ontwerp zijn geen opmerkingen te maken.

De kamer was samengesteld uit :

De Heren : J. Masquelin, voorzitter;

H. Rousseau en Ch. Huberlant, staatsraden;

P. De Visscher en C. Deschamps, bijzitters van de afdeling wetgeving;

Mevrouw : J. Truyens, griffier.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer J. Masquelin.

Het verslag werd uitgebracht door de heer E. Falmagne, auditeur.

De Griffier,

J. TRUYENS.

De Voorzitter,

J. MASQUELIN.

WETSONTWERP

BOUDEWIJN,

Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze Minister van Buitenlandse Zaken en van Ontwikkelingssamenwerking, van Onze Minister van Justitie en van Onze Minister van Verkeerswezen,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre des Affaires étrangères et de la Coopération au Développement, Notre Ministre de la Justice et Notre Ministre des Communications sont chargés de présenter, en Notre nom, aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit :

Article unique.

L'Accord sur le sauvetage des astronautes, le retour des astronautes et la restitution des objets lancés dans l'espace extra-atmosphérique, fait à Londres, Moscou et Washington le 22 avril 1968, sortira son plein et entier effet.

Donné à Bruxelles, le 15 mars 1976.

BAUDOUIN.

PAR LE ROI :

*Le Ministre des Affaires étrangères
et de la Coopération au Développement,*

R. VAN ELSLANDE.

Le Ministre de la Justice,

H. VANDERPOORTEN.

Le Ministre des Communications,

J. CHABERT.

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Buitenlandse Zaken en van Ontwikkelingssamenwerking, Onze Minister van Justitie en Onze Minister van Verkeerswezen zijn gelast, in Onze naam, bij de Wetgevende Kamers, het wetsontwerp in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Eén artikel.

De Overeenkomst inzake de redding van ruimtevaarders, de terugkeer van ruimtevaarders en de teruggave van in de kosmische ruimte gebrachte voorwerpen, opgemaakt te Londen, Moskou en Washington op 22 april 1968, zal volkomen uitwerking hebben.

Gegeven te Brussel, op 15 maart 1976.

BOUDEWIJN.

VAN KONINGSWEGE :

*De Minister van Buitenlandse Zaken
en van Ontwikkelingssamenwerking,*

R. VAN ELSLANDE.

De Minister van Justitie,

H. VANDERPOORTEN.

De Minister van Verkeerswezen,

J. CHABERT.

ACCORD

sur le sauvetage des astronautes, le retour des astronautes et la restitution des objets lancés dans l'espace extra-atmosphérique (1).

Les Parties contractantes,

Notant l'importance considérable du Traité sur les principes régissant les activités des Etats en matière d'exploration et d'utilisation de l'espace extra-atmosphérique, y compris la Lune et les autres corps célestes, qui prévoit que toute l'assistance possible sera prêtée aux astronautes en cas d'accident, de détresse ou d'atterrissage forcé, que le retour des astronautes sera effectué promptement et en toute sécurité, et que les objets lancés dans l'espace extra-atmosphérique seront restitués,

Désireuses de développer et de matérialiser davantage encore ces obligations,

Soucieuses de favoriser la coopération internationale en matière d'exploration et d'utilisation pacifiques de l'espace extra-atmosphérique,

Animées par des sentiments d'humanité,

Sont convenues de ce qui suit :

Article 1er.

Chaque Partie contractante qui apprend ou constate que l'équipage d'un engin spatial a été victime d'un accident, ou se trouve en détresse, ou a fait un atterrissage forcé ou involontaire sur un territoire relevant de sa juridiction ou un amerrissage forcé en haute mer, ou a atterri en tout autre lieu qui ne relève pas de la juridiction d'un Etat :

a) En informera immédiatement l'autorité de lancement ou, si elle ne peut l'identifier et communiquer immédiatement avec elle, diffusera immédiatement cette information par tous les moyens de communication appropriés dont elle dispose;

b) En informera immédiatement le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies à qui il appartiendra de diffuser cette information sans délai par tous les moyens de communication appropriés dont il dispose.

Article 2.

Dans le cas où, par suite d'un accident, de détresse ou d'un atterrissage forcé ou involontaire, l'équipage d'un engin spatial atterrit sur un territoire relevant de la juridiction d'une Partie contractante, cette dernière prendra immédiatement toutes les mesures possibles pour assurer son sauvetage et lui apporter toute l'aide nécessaire. Elle informera l'autorité de lancement ainsi que le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies des mesures qu'elle prend et des progrès réalisés. Si l'aide de l'autorité de lancement peut faciliter un prompt sauvetage ou contribuer sensiblement à l'efficacité des opérations de recherche et de sauvetage, l'autorité de lancement coopérera avec la Partie contractante afin que ces opérations de recherche et de sauvetage soient menées avec efficacité. Ces opérations auront lieu sous la direction et le contrôle de la Partie contractante, qui agira en consultation étroite et continue avec l'autorité de lancement.

Article 3.

Si l'on apprend ou si l'on constate que l'équipage d'un engin spatial a amerré en haute mer ou a atterri en tout autre lieu qui ne relève pas de la juridiction d'un Etat, les Parties contractantes qui

(1) Un exemplaire du texte de cet Accord dans ses autres versions originales (anglais, chinois, espagnol et russe) a été déposé au greffe de la Chambre.

(Vertaling)

OVEREENKOMST

inzake de redding van ruimtevaarders, de terugkeer van ruimtevaarders en de teruggave van in de kosmische ruimte gebrachte voorwerpen (1).

De Overeenkomstsluitende Partijen,

Gelet op het grote belang dat moet worden gehecht aan het Verdrag inzake de beginselen waaraan de activiteiten van Staten zijn onderworpen bij het onderzoek en gebruik van de kosmische ruimte, met inbegrip van de maan en andere hemellichamen, dat voorziet in het verlenen van alle mogelijke hulp aan ruimtevaarders bij een ongeval, bij moeilijkheden of bij een noodlanding, de onverwijlde en veilige terugkeer van ruimtevaarders en de teruggave van in de kosmische ruimte gebrachte voorwerpen,

Verlangende deze verplichtingen uit te breiden en daaraan een nadere concrete formulering te geven,

Geleid door de wens de internationale samenwerking bij het vreedzame onderzoek en gebruik van de kosmische ruimte te bevorderen,

Daarbij geleid door overwegingen van menselijkheid,

Zijn overeengekomen als volgt :

Artikel 1.

Iedere Overeenkomstsluitende Partij die ervan in kennis wordt gesteld of die bemerkt dat de opvarenden van een ruimteschip een ongeval is overkomen, of dat zij in moeilijkheden zijn geraakt, dan wel een noodlanding of een gedwongen landing hebben gemaakt in een onder haar rechtsbevoegdheid vallend gebied, of in volle zee of op welke andere plaats ook, waar geen enkele Staat rechtsbevoegdheid bezit, dient onverwijld :

a) De autoriteit die voor de lancering verantwoordelijk is, daarvan in kennis te stellen of, indien zij de identiteit van deze autoriteit niet kan vaststellen, noch zich daarmee onmiddellijk in verbinding kan stellen, dit openbaar te maken met gebruikmaking van alle passende haar ter beschikking staande verbindingsmiddelen;

b) Daarvan kennis te geven aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, die het bericht terstond verspreidt met gebruikmaking van alle passende hem ter beschikking staande verbindingsmiddelen.

Artikel 2.

Indien, ten gevolge van een ongeval, moeilijkheden, een noodlanding of een gedwongen landing, de opvarenden van een ruimteschip neerkomen in een gebied dat onder de rechtsbevoegdheid van een Overeenkomstsluitende Partij valt, treft deze onverwijld alle mogelijke maatregelen om hen te redden en hun alle benodigde bijstand te verlenen. Zij stelt zowel de autoriteit die verantwoordelijk is voor de lancering, als de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties in kennis van de maatregelen die zij treft en van de voortgang die met de uitvoering daarvan wordt gemaakt. Indien hulp van de zijde van de autoriteit die verantwoordelijk is voor de lancering een snelle reddingsactie mogelijk zou helpen maken, of in belangrijke mate zou bijdragen tot de doeltreffendheid van opsporings- en reddingsacties, werkt deze autoriteit samen met de Overeenkomstsluitende Partij ten einde een doeltreffende uitvoering van de opsporings- en reddingsacties te verzekeren. Zodanige acties zijn onderworpen aan de leiding en het toezicht van de Overeenkomstsluitende Partij, die optreedt in nauw en voortdurend overleg met de autoriteit die voor de lancering verantwoordelijk is.

Artikel 3.

Indien bericht wordt ontvangen of indien wordt vastgesteld dat de opvarenden van een ruimteschip in open zee zijn neergekomen of op enige andere plaats waar geen enkele Staat rechtsbevoegdheid heeft,

(1) Een exemplaar van de andere rechtsgeldige teksten (Engels, Chinees, Spaans en Russisch) werd ter griffie van de Kamer neergelegd.

sont en mesure de le faire fourniront leur concours, si c'est nécessaire, pour les opérations de recherche et de sauvetage de cet équipage afin d'assurer son prompt sauvetage. Elles informeront l'autorité de lancement et le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies des mesures qu'elles prennent et des progrès réalisés.

Article 4.

Dans le cas où, par suite d'un accident, de détresse ou d'un atterrissage ou d'un amerrissage forcé ou involontaire, l'équipage d'un engin spatial atterrit sur un territoire relevant de la juridiction d'une Partie contractante ou a été trouvé en haute mer ou en tout autre lieu qui ne relève pas de la juridiction d'un Etat, il sera remis rapidement et dans les conditions voulues de sécurité aux représentants de l'autorité de lancement.

Article 5.

1. Chaque Partie contractante qui apprend ou constate qu'un objet spatial ou des éléments constitutifs dudit objet sont retombés sur la Terre dans un territoire relevant de sa juridiction, ou en haute mer, ou en tout autre lieu qui ne relève pas de la juridiction d'un Etat en informera l'autorité de lancement et le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

2. Chaque Partie contractante qui exerce sa juridiction sur le territoire sur lequel a été découvert un objet spatial ou des éléments constitutifs dudit objet prendra, sur la demande de l'autorité de lancement et avec l'assistance de cette autorité, si elle est demandée, les mesures qu'elle jugera possibles pour récupérer l'objet ou ses éléments constitutifs.

3. Sur la demande de l'autorité de lancement, les objets lancés dans l'espace extra-atmosphérique ou les éléments constitutifs desdits objets trouvés au-delà des limites territoriales de l'autorité de lancement seront remis aux représentants de l'autorité de lancement ou tenus à leur disposition, ladite autorité devant fournir, sur demande, des données d'identification avant que ces objets ne lui soient restitués.

4. Nonobstant les dispositions des paragraphes 2 et 3 du présent article, toute Partie contractante qui a des raisons de croire qu'un objet spatial ou des éléments constitutifs dudit objet qui ont été découverts sur un territoire relevant de sa juridiction ou qu'elle a récupérés en tout autre lieu sont, par leur nature, dangereux ou délétères, peut en informer l'autorité de lancement, qui prendra immédiatement des mesures efficaces, sous la direction et le contrôle de ladite Partie contractante, pour éliminer tout danger possible de préjudice.

5. Les dépenses engagées pour remplir les obligations concernant la récupération et la restitution d'un objet spatial ou d'éléments constitutifs dudit objet conformément aux dispositions des paragraphes 2 et 3 du présent articles seront à la charge de l'autorité de lancement.

Article 6.

Aux fins du présent Accord, l'expression « autorité de lancement » vise l'Etat responsable du lancement, ou, si une organisation intergouvernementale internationale est responsable du lancement, ladite organisation, pourvu qu'elle déclare accepter les droits et obligations prévus dans le présent Accord et qu'une majorité des Etats membres de cette organisation soient Parties contractantes au présent Accord et au Traité sur les principes régissant les activités des Etats en matière d'exploration et d'utilisation de l'espace extra-atmosphérique, y compris la Lune et les autres corps célestes.

Article 7.

1. Le présent Accord est ouvert à la signature de tous les Etats. Tout Etat qui n'aura pas signé le présent Accord avant son entrée en vigueur conformément au paragraphe 3 du présent article pourra y adhérer à tout moment.

2. Le présent Accord sera soumis à la ratification des Etats signataires. Les instruments de ratification et les instruments d'adhésion seront déposés auprès des Gouvernements de l'Union des Républiques socialistes soviétiques, du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord et des Etats-Unis d'Amérique, qui sont désignés comme étant les gouvernements dépositaires.

verlenen de Overeenkomstsluitende Partijen die daartoe bij machte zijn, zo nodig, hulp bij de opsporings- en reddingsacties ten behoeve van zodanige opvarenden, ten einde zodoende hun spoedige redding te verzekeren. Zij geven zowel de autoriteit die voor de lancering verantwoordelijk is als de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties kennis van de maatregelen die zij treffen en de voortgang die met de uitvoering daarvan wordt gemaakt.

Artikel 4.

Indien, ten gevolge van een ongeval, moeilijkheden, een noodlanding of gedwongen landing, de opvarenden van een ruimteschip neerkomen in een gebied dat onder de rechtsbevoegdheid valt van een Overeenkomstsluitende Partij, dan wel worden aangetroffen in open zee, of op een andere plaats die niet onder de rechtsbevoegdheid van enige Staat valt, worden zij onverwijld veilig teruggezonden naar vertegenwoordigers van de autoriteit die voor de lancering verantwoordelijk is.

Artikel 5.

1. Iedere Overeenkomstsluitende Partij die ervan in kennis wordt gesteld of die bemerkt dat in de kosmische ruimte gebrachte voorwerpen of samenstellende delen daarvan naar de aarde zijn teruggekeerd in een onder haar rechtsbevoegdheid vallend gebied, dan wel in open zee of op enige andere plaats die niet onder de rechtsbevoegdheid van enige Staat valt, geeft daarvan kennis zowel aan de autoriteit die verantwoordelijk is voor de lancering, als aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

2. Iedere Overeenkomstsluitende Partij die rechtsbevoegdheid heeft over het gebied waar in de kosmische ruimte gebrachte voorwerpen of samenstellende delen daarvan zijn aangetroffen, neemt, ingeval de autoriteit die verantwoordelijk is voor de lancering daarom verzoekt, en met de hulp van die autoriteit, zo deze wordt ingeroepen, alle maatregelen die zij uitvoerbaar acht voor de opsporing van die voorwerpen of de samenstellende delen.

3. Op verzoek van de autoriteit die verantwoordelijk is voor de lancering, worden in de kosmische ruimte gebrachte voorwerpen of samenstellende delen daarvan, die worden aangetroffen buiten de territoriale grenzen van de autoriteit die verantwoordelijk is voor de lancering, teruggezonden aan of ter beschikking gehouden van vertegenwoordigers van de autoriteit die verantwoordelijk is voor de lancering, die, zo haar daarom wordt verzocht, alvorens tot terugzending wordt overgegaan gevens verstrekt die identificatie mogelijk maken.

4. Onverminderd het bepaalde in het tweede en het derde lid van dit artikel, kan een Overeenkomstsluitende Partij die reden heeft aan te nemen dat in de kosmische ruimte gebrachte voorwerpen of samenstellende delen daarvan, aangetroffen op een onder haar rechtsbevoegdheid vallend gebied, of elders door haar opgespoord, gevaarlijk of schadelijk zijn, de autoriteit die verantwoordelijk is voor de lancering daarvan in kennis stellen, waarna deze onverwijld, onder leiding en toezicht van bedoelde Overeenkomstsluitende Partij, doeltreffende maatregelen neemt om eventuele schade of eventueel gevaar weg te nemen.

5. Kosten die worden gemaakt in verband met het nakomen van verplichtingen, verband houdende met het opsporen en terugzenden van in de kosmische ruimte gebrachte voorwerpen of samenstellende delen daarvan, ingevolge het bepaalde in het tweede en derde lid van dit artikel, zijn voor rekening van de autoriteit die verantwoordelijk is voor de lancering.

Artikel 6.

In deze Overeenkomst wordt met de term « autoriteit die verantwoordelijk is voor de lancering » de Staat bedoeld die voor zodanige lancering verantwoordelijk is, of, indien een internationale intergouvernementale organisatie voor de lancering verantwoordelijk is, die organisatie, mits deze verklaart de in deze Overeenkomst voorziene rechten en verplichtingen te aanvaarden en een meerderheid van de Staten die lid zijn van die organisatie partij is bij deze Overeenkomst en bij het Verdrag inzake de beginselen waaraan de activiteiten van Staten zijn onderworpen bij het onderzoek en gebruik van de kosmische ruimte, met inbegrip van de maan en andere hemellichamen.

Artikel 7.

1. Deze Overeenkomst staat open voor ondertekening door alle Staten. Iedere Staat die deze Overeenkomst niet ondertekent vóór haar inwerkingtreding overeenkomstig het bepaalde in het derde lid van dit artikel kan te allen tijde tot deze Overeenkomst toetreden.

2. Deze Overeenkomst dient door de ondertekenende Staten te worden bekrachtigd. De akten van bekrachtiging en de akten van toetreding worden nedergelegd bij de Regering van de Unie van Socialistische Sowjetrepublieken, de Regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en de Regering van de Verenigde Staten van Amerika, die hierbij worden aangewezen als depotregeringen.

3. Le présent Accord entrera en vigueur lorsque cinq gouvernements, y compris ceux qui sont désignés comme étant les gouvernements dépositaires aux termes du présent Accord, auront déposé leurs instruments de ratification.

4. Pour les Etats dont les instruments de ratification ou d'adhésion seront déposés après l'entrée en vigueur du présent Accord, celui-ci prendra effet à la date du dépôt de leurs instruments de ratification ou d'adhésion.

5. Les gouvernements dépositaires informeront sans délai tous les Etats qui auront signé le présent Accord ou y auront adhéré de la date de chaque signature, de la date du dépôt de chaque instrument de ratification du présent Accord ou d'adhésion au présent Accord, de la date d'entrée en vigueur de l'Accord ainsi que de toute autre communication.

6. Le présent Accord sera enregistré par les gouvernements dépositaires conformément à l'Article 102 de la Charte des Nations Unies.

Article 8.

Tout Etat partie au présent Accord peut proposer des amendements à l'Accord. Les amendements prendront effet à l'égard de chaque Etat partie à l'Accord acceptant les amendements dès qu'ils auront été acceptés par la majorité des Etats parties à l'Accord, et par la suite, pour chacun des autres Etats parties à l'Accord, à la date de son acceptation desdits amendements.

Article 9.

Tout Etat partie à l'Accord pourra notifier par écrit aux gouvernements dépositaires son retrait de l'Accord un an après son entrée en vigueur. Ce retrait prendra effet un an après le jour où ladite notification aura été reçue.

Article 10.

Le présent Accord, dont les textes russe, anglais, français, espagnol et chinois font également foi, sera déposé dans les archives des gouvernements dépositaires. Des copies dûment certifiées du présent Accord seront adressées par les gouvernements dépositaires aux gouvernements des Etats qui auront signé l'Accord ou qui y auront adhéré.

En foi de quoi les soussignés, à ce dûment habilités, ont signé le présent Accord.

Fait en triple original à Moscou, Londres et Washington, le 22 avril mil neuf cent soixante-huit.

Pour le Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord :

MICHAEL STEWART.

Pour l'Union des Républiques socialistes soviétiques :

M. CMNPHOBCKNÑ.

Pour les Etats-Unis d'Amérique :

DAVID BRUCE.

Pour l'Argentine :

E. McLOUGHLIN.

Pour l'Australie :

ALEXANDER DOWNER.

Pour l'Autriche :

HEIBLE.

Pour la Belgique :

J. van den BOSCH.

3. Deze Overeenkomst treedt in werking na nederlegging van de akten van bekrachtiging door vijf Regeringen, met inbegrip van de Regeringen die krachtens deze Overeenkomst zijn aangewezen als depotregeringen.

4. Voor Staten wier akte van bekrachtiging of toetreding wordt nedergelegd na de inwerkingtreding van deze Overeenkomst, treedt zij in werking op de datum van nederlegging van hun akte van bekrachtiging of toetreding.

5. De depotregeringen doen terstond alle ondertekenende en toetredende Staten mededeling van de datum van iedere ondertekening, de datum van nederlegging van iedere akte van bekrachtiging van, of toetreding tot deze Overeenkomst, de datum van de inwerkingtreding ervan, alsmede van andere gegevens.

6. Deze Overeenkomst wordt door de depotregeringen geregistreerd ingevolge het bepaalde in artikel 102 van het Handvest van de Verenigde Naties.

Artikel 8.

Iedere Staat die partij is bij deze Overeenkomst kan voorstellen doen tot wijziging ervan. Wijzigingen treden voor iedere Staat die partij is bij deze Overeenkomst en die deze aanvaardt, in werking na hun aanvaarding door een meerderheid van de Staten die partij zijn bij deze Overeenkomst, en vervolgens voor iedere overige Staat die partij is bij deze Overeenkomst, op de datum dat hij deze aanvaardt.

Artikel 9.

Iedere Staat die partij is bij deze Overeenkomst kan door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de depotregeringen mededeling doen van zijn uittreding uit deze Overeenkomst een jaar na de inwerkingtreding ervan. Een zodanige uittreding wordt van kracht een jaar na de datum van ontvangst van deze kennisgeving.

Artikel 10.

Deze Overeenkomst waarvan de Chinese, de Engelse, de Franse, de Russische en de Spaanse tekst gelijkelijk authentiek zijn, wordt in het archief van elk der depotregeringen nedergelegd. De depotregeringen doen gewaarmerkte afschriften van deze Overeenkomst aan de Regeringen der ondertekenende en toetredende Staten toekomen.

Ten blijke waarvan de ondergetekenden, daartoe behoorlijk gemachtigd, deze Overeenkomst hebben ondertekend.

Gedaan in drievoud, te Londen, Moskou en Washington, de tweentwintigste april negentienhonderd achtenzestig.

Voor het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland :

MICHAEL STEWART.

Voor de Unie van Socialistische Sowjetrepublieken :

M. CMNPHOBCKNÑ.

Voor de Verenigde Staten van Amerika :

DAVID BRUCE.

Voor Argentinië :

E. McLOUGHLIN.

Voor Australië :

ALEXANDER DOWNER.

Voor Oostenrijk :

HEIBLE.

Voor België :

J. van den BOSCH.

<i>Pour la Bulgarie :</i>	<i>Voor Bulgarije :</i>
M. BYTCB.	M. BYTCB.
<i>Pour la Birmanie :</i>	<i>Voor Birma :</i>
BA SAW.	BA SAW.
<i>Pour le Cameroun :</i>	<i>Voor Kameroen :</i>
L. Z. NKWETA.	L. Z. NKWETA.
<i>Pour le Canada :</i>	<i>Voor Canada :</i>
C. S. A. RITCHIE.	C. S. A. RITCHIE.
<i>Pour le Chili :</i>	<i>Voor Chili :</i>
V. SANTA CRUZ.	V. SANTA CRUZ.
<i>Pour le Congo (République démocratique du) :</i>	<i>Voor Congo (Demokratische Republiek van) :</i>
P. M'BALA.	P. M'BALA.
<i>Pour Chypre :</i>	<i>Voor Cyprus :</i>
C. A. ASHIOTIS.	C. A. ASHIOTIS.
<i>Pour la Tchécoslovaquie :</i>	<i>Voor Tsjechoslowakije :</i>
Dr. MILOSLAV RUZEK.	Dr. MILOSLAV RUZEK.
<i>Pour le Danemark :</i>	<i>Voor Denemarken :</i>
ERLING KRISTIANSEN.	ERLING KRISTIANSEN.
<i>Pour la Finlande :</i>	<i>Voor Finland :</i>
LEO TUOMINEN.	LEO TUOMINEN.
<i>Pour la République fédérale d'Allemagne :</i>	<i>Voor de Bondsrepubliek Duitsland :</i>
BLANKENHORN.	BLANKENHORN.
<i>Pour le Ghana :</i>	<i>Voor Ghana :</i>
S. K. ANTHONY.	S. K. ANTHONY.
<i>Pour la Guyane :</i>	<i>Voor Guyana :</i>
LIONEL A. LUCKHOO.	LIONEL A. LUCKHOO.
<i>Pour la Hongrie :</i>	<i>Voor Hongarije :</i>
INCZE JENÖ.	INCZE JENÖ.
<i>Pour l'Islande :</i>	<i>Voor IJsland :</i>
GUDM. I. GUDMUNDSSON.	GUDM. I. GUDMUNDSSON.
<i>Pour l'Iran :</i>	<i>Voor Iran :</i>
A. ARAM.	A. ARAM.
<i>Pour l'Irlande :</i>	<i>Voor Ierland :</i>
J. G. MOLLOY.	J. G. MOLLOY.
<i>Pour Israël :</i>	<i>Voor Israël :</i>
A. REMEZ.	A. REMEZ.

<i>Pour l'Italie :</i>	<i>Voor Italië :</i>
GASTONE GUIDOTTI.	GASTONE GUIDOTTI.
<i>Pour la Jamaïque :</i>	<i>Voor Jamaica :</i>
LAURENCE LINDO.	LAURENCE LINDO.
<i>Pour la Jordanie :</i>	<i>Voor Jordanië :</i>
M. JUMA.	M. JUMA.
<i>Pour le Laos :</i>	<i>Voor Laos :</i>
PRINCE KHAMMAO.	PRINCE KHAMMAO.
<i>Pour le Liban :</i>	<i>Voor Libanon :</i>
N. DIMECHKIË.	N. DIMECHKIË.
<i>Pour le Luxembourg :</i>	<i>Voor Luxemburg :</i>
A. J. CLASEN.	A. J. CLASEN.
<i>Pour la Malaisie :</i>	<i>Voor Maleisië :</i>
ABDUL JAMIL.	ABDUL JAMIL.
<i>Pour Malte :</i>	<i>Voor Malta :</i>
JOHN AXISA.	JOHN AXISA.
<i>Pour le Mexique :</i>	<i>Voor Mexico :</i>
EDUARDO SUÁREZ.	EDUARDO SUÁREZ.
<i>Pour Monaco :</i>	<i>Voor Monaco :</i>
I. S. IVANOVIC.	I. S. IVANOVIC.
<i>Pour le Maroc :</i>	<i>Voor Marokko :</i>
AIGAA MOHMED BIN YOSSF.	AIGAA MOHMED BIN YOSSF.
<i>Pour le Népal :</i>	<i>Voor Nepal :</i>
ISWARY RAJ MISRA.	ISWARY RAJ MISRA.
<i>Pour les Pays-Bas :</i>	<i>Voor Nederland :</i>
J. H. van ROIJEN.	J. H. van ROIJEN.
<i>Pour la Nouvelle-Zélande :</i>	<i>Voor Nieuw Zeeland :</i>
R. H. WADE.	R. H. WADE.
<i>Pour le Nicaragua :</i>	<i>Voor Nicaragua :</i>
MARCEL J. ULVERT.	MARCEL J. ULVERT.
<i>Pour la Nigéria :</i>	<i>Voor Nigeria :</i>
BABAFEMI OGUNDIPE.	BABAFEMI OGUNDIPE.
<i>Pour la Norvège :</i>	<i>Voor Noorwegen :</i>
ARNE SKAUG.	ARNE SKAUG.
<i>Pour la Pologne :</i>	<i>Voor Polen :</i>
J. MORAWSKI.	J. MORAWSKI.

Pour la Roumanie :
VASILE PUNGAN.

Pour le Sénégal :
S. LOUM.

Pour le Sierra Leone :
DONALD E. GEORGE.

Pour la Suisse :
D. GRANDJEAN.

Pour la Tunisie :
M. ESSAAFI.

Pour la Turquie :
Ü. HALÜK BAYÜLKEN.

Pour la République arabe unie :
A. HASSAN.

Pour la République du Viet-Nam :
LE NGOC CHAN.

Pour la Yougoslavie :
IVO SARAJČIC.

Voor Roemenië :
VASILE PUNGAN.

Voor Senegal :
S. LOUM.

Voor Sierra Leone :
DONALD E. GEORGE.

Voor Zwitserland :
D. GRANDJEAN.

Voor Tunesië :
M. ESSAAFI.

Voor Turkije :
Ü. HALÜK BAYÜLKEN.

Voor de Verenigde Arabische Republiek :
A. HASSAN.

Voor de Republiek Vietnam :
LE NGOC CHAN.

Voor Zuidslavië :
IVO SARAJČIC.